

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky

Schvaľovanie záverečných správ s využiteľným množstvom podzemných vôd pre povolenie odberu podzemnej vody

RNDr. Erika Beňáková

Sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy

Povoľovanie odberu podzemných vôd

- zákon č. **364/2004 Z. z. o vodách** a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- **§ 21 ods. 7 písm. b)** je orgán štátnej vodnej správy pri povoľovaní odberu podzemných vôd viazaný:
 - hladinou podzemnej vody, ktorá ešte umožňuje trvalo udržateľné využívanie vodných zdrojov a riadnu funkciu vodných útvarov s nimi súvisiacich (ďalej len „minimálna hladina podzemných vôd“)
 - rozhodnutím ministerstva o schválení záverečnej správy s výpočtom množstiev podzemnej vody

Novela geologického zákona

- zákon č. **311/2013** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s účinnosťou od **1.11.2013**
- **§ 45b ods. 4** fyzické osoby a právnické osoby, ktorým bolo vydané povolenie na osobitné užívanie vôd, (podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 364/2004 Z. z. (vodného zákona), ktoré nemajú vypracovanú **záverečnú správu s výpočtom množstiev podzemných vôd** alebo záverečnú správu s výpočtom množstva geotermálnej energie, alebo ju nemajú schválenú MŽP SR podľa predpisov platných a účinných od 1. júla 1988, sú povinní túto správu s výpočtom odovzdať ministerstvu podľa § 18 ods. 2 najneskôr do **30.júna 2020** (31. decembra 2018.).

Novela vodného zákona

- **zákon č. 303/2016 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov s účinnosťou od **1.12.2016**
- **§ 21 ods. 8** pri povoľovaní odberu podzemnej vody **z domovej studne** na uspokojovanie osobných potrieb domácností a pri povoľovaní odberu podzemnej vody podľa odseku 1 písm. b) prvého bodu a odseku 1 písm. h) až j), ak tento odber z jedného odberného miesta **nepresiahne 15 000 m³ ročne alebo 1 250 m³ mesačne, netreba** rozhodnutie ministerstva o schválení záverečnej správy s výpočtom množstiev podzemnej vody podľa odseku 7 písm. b).

- § 21 ods. 9 pri povoľovaní odberu podzemnej vody podľa odseku 8 z **jedného vodného útvaru** podzemnej vody **viacerými odbernými miestami pre jedného odberateľa netreba** rozhodnutie ministerstva o schválení záverečnej správy s výpočtom množstiev podzemnej vody, ak súčet odobratého množstva podzemnej vody z týchto odberných miest **nepresiahne 15 000 m³ ročne alebo 1 250 m³ mesačne.**
- § 80d ods. 3 práva a povinnosti vyplývajúce z povolení a rozhodnutí vydaných do 14. januára 2015, ktoré nie sú v súlade so zákonom účinným od 15. januára 2015, je potrebné **do 31. decembra 2018** uviesť s ním do súladu, inak povolenia a rozhodnutia strácajú platnosť.

- **zákon č. 51/2018 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s účinnosťou od **15.3.2018**
- **§ 80e ods. 2** Povolenia na odber podzemných vôd vydané podľa § 21 ods. 1 v znení účinnom do 14. marca 2018, ktoré nie sú v súlade s týmto zákonom v znení účinnom od 15. marca 2018, je potrebné do **31. decembra 2020** uviesť s ním do súladu, inak strácajú platnosť.

Spoločné usmernenie

pre žiadateľov o povolenia na osobitné užívanie vôd podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) - **marec 2017**

Predmet usmernenia:

- základné povinnosti a nevyhnutný rozsah požiadaviek, ktoré musí splniť fyzická alebo právnická osoba, ktorá žiada o povolenie na osobitné užívanie vôd – odber podzemných vôd.

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA S VÝPOČTOM MNOŽSTIEV PODZEMNÝCH VÔD

Požiadavky:

1. údaje z prevádzkovania zdroja
2. podrobný hydrogeologický prieskum - poloprevádzková hydrodynamická skúška – viac ako 22 dní (STN 73 6614)
3. režimové pozorovanie podzemnej vody - minimálne 2 roky
2. výpočet množstiev podzemných vôd v kategórii B

Pri množstvách podzemnej vody v kategórii B sa zisťuje:

1. **najvhodnejšie záchytné územie** na odber podzemnej vody na základe realizovaných geologických prác,
2. **využiteľné množstvo podzemnej vody** určené na základe vyhodnotenia hydrogeologických pomerov, najmä priestorovej charakteristiky hydrogeologických kolektorov, hydraulických parametrov a okrajových podmienok určených na základe poloprevádzkových hydrodynamických skúšok, režimu podzemnej vody z minimálne dvojročného obdobia pozorovaní a vyhodnotenia vzťahu podzemných a povrchových vôd,
3. **technické podmienky odberu** podzemnej vody,
4. **ovplyvnenie prírodných pomerov** odbermi s ohľadom na ekologické podmienky,
5. **kvalita** podzemnej vody s takou presnosťou, aby bolo možné riešiť otázky zachytávania podzemnej vody vo vodárenských lokalitách, v geotermálnych lokalitách a zároveň riešiť zneškodňovanie odpadových vôd,
6. **prognóza** vývoja výdatnosti, hladiny a kvality podzemnej vody,
7. **návrh kvantitatívnej a kvalitatívnej ochrany** podzemnej vody a ochranných pásem záchytných zariadení,
8. **návrh prevádzkového pozorovania výdatnosti, hladiny a kvality** podzemnej vody v záchytnom území.

Zodpovednosť

- **Prevádzkovateľ zdroja** - za podklady o prevádzkovaní zdroja – podľa prevádzkovej disciplíny pri odbere a dôsledného vedenia prevádzkovej evidencie
- **Zodpovedný riešiteľ** geologickej úlohy s odbornou spôsobilosťou – **hydrogeológ** - za správnosť a kvalitu záverečnej správy

Odber podzemnej vody možno realizovať z dvoch základných zdrojov podzemnej vody:

- a) **vrty** (studne)
- b) **pramene**

Možnosti zhodnotenia využívaných zdrojov

Pre užívateľov podzemných vôd odoberaných či už z vrtov alebo zachytených prameňov môžu v praxi vyplynúť viaceré možnosti zhodnotenia využívaných zdrojov a vypracovania záverečnej správy s výpočtom množstiev vôd.

Základným predpokladom je prevádzková disciplína pri odbere podzemných vôd a dôsledné vedenie prevádzkovej evidencie, ktorá je východiskovým podkladom pre výpočet množstiev vôd.

Odber podzemnej vody z vrtov (studní)

1. **užívateľ zdroja podzemných vôd vedie dlhodobo**, od začiatku prevádzkovania zdroja (minimálne 2 roky) podrobnú prevádzkovú evidenciu, to znamená, že meria:
 - odberné množstvo, preliv,
 - hladinu podzemnej vody v zdroji (zdrojoch, vrtoch), resp. tlak,
 - chemické zloženie podzemnej vody v rozsahu podľa účelu použitia (pitná, úžitková, technická voda),
 - teplotu vody a ďalšie merania,
 - prípadne monitoruje vplyv čerpania v okolitých pozorovacích objektoch a využívaných zdrojoch, údaje od iných užívateľov, a ak:
 - a) **nepožaduje** zvýšiť odberné množstvo - záverečnú správu s výpočtom množstiev vôd je možné vypracovať na základe poskytnutých údajov z prevádzkovej evidencie a z ďalších údajov z doposiaľ realizovaného geologického prieskumu v danej lokalite a jej okolí,
 - b) **požaduje** zvýšiť odberné množstvo – v tom prípade je nevyhnutné vykonať aj poloprevádzkovú hydrodynamickú skúšku v trvaní minimálne 22 dní s požadovaným odberným množstvom, pokiaľ je to v technických možnostiach využívaného zdroja a umožňujú to hydrogeologické pomery v hydrogeologickej štruktúre, z ktorej je voda odoberaná,

- 2. užívateľ zdroja podzemných vôd nevedie dlhodobo** (minimálne 2 roky) podrobnú prevádzkovú evidenciu podľa bodu 1) - pred vypracovaním záverečnej správy bude nevyhnutné vykonať nasledovné geologické práce (technické práce):
- poloprevádzkovú hydrodynamickú skúšku v trvaní minimálne 22 dní,
 - režimové pozorovanie podzemnej vody minimálne 2 roky,
 - ďalšie súvisiace práce,
- 3. užívateľ zdroja podzemných vôd nevedie dlhodobo** (minimálne 2 roky) podrobnú prevádzkovú evidenciu (podľa bodu 1), zdroj je v zlom technickom stave a má záujem ho nahradiť **novým zdrojom**
- v takomto prípade postupuje ako pri novom hydrogeologickom prieskume,
- 4. užívateľ nevyužíva** zdroj podzemnej vody a do stanoveného termínu nepredloží záverečnú správu, povolenie na osobitné užívanie vôd **stratí** platnosť.

Odber podzemnej vody z prameňa (prameňov)

1. **užívateľ využíva** (odoberá) **celé množstvo** podzemnej vody vytekajúcej z prameňa (výdatnosť prameňa) a zároveň:
 - a) **vedie** dlhodobo, od začiatku využívania prameňa (minimálne 2 roky) podrobnú prevádzkovú evidenciu, to znamená, že meria:
 - odberné množstvo – výdatnosť prameňa,
 - chemické zloženie podzemnej vody v rozsahu podľa účelu použitia,
 - teplotu vody a ďalšie merania,
 - prípadne monitoruje vplyv čerpania v okolitých prameňoch alebo v iných pozorovacích objektoch a využívaných zdrojoch,záverečnú správu s výpočtom množstiev vôd je možné vypracovať na základe údajov poskytnutých z prevádzkovej evidencie.
 - b) **nevedie** dlhodobo podrobnú prevádzkovú evidenciu podľa bodu 1 a), pred vypracovaním záverečnej správy je nevyhnutné vykonať režimové merania podľa bodu 1 a) v trvaní minimálne 2 roky.

2. **užívateľ využíva** (odoberá) len **časť** z množstva podzemnej vody vytekajúcej z prameňa (výdatnosť prameňa) a zároveň:

a) **vedie** dlhodobo, od začiatku využívania prameňa (minimálne 2 roky) podrobnú prevádzkovú evidenciu, to znamená, že meria:

- výdatnosť prameňa,
- odberné množstvo,
- chemické zloženie podzemnej vody v rozsahu podľa účelu použitia,
- teplotu vody a ďalšie merania,
- prípadne monitoruje vplyv čerpania v okolitých prameňoch alebo v iných pozorovacích objektoch a využívaných zdrojoch,

záverečnú správu s výpočtom množstiev vôd je možné vypracovať na základe údajov poskytnutých z prevádzkovej evidencie, a to aj v prípade požiadavky na **zvýšenie** odberného množstva, pokiaľ to výdatnosť využívaného prameňa na základe dlhodobého pozorovania umožňuje.

b) **nevedie** dlhodobo podrobnú prevádzkovú evidenciu podľa bodu 2 a), pred vypracovaním záverečnej správy je bude nutné vykonať režimové merania podzemnej vody podľa bodu 2 a) v trvaní minimálne 2 roky.

3. **užívateľ nevyužíva** zdroj podzemnej vody a do stanoveného termínu nepredloží záverečnú správu, povolenie na osobitné užívanie vôd **stratí** platnosť.

Odber podzemnej vody na zavlažovanie, jarné protimrazové zadažďovanie – rosenie, požiarne účely a pre tepelné čerpadlá

1. **užívateľ zdroja podzemných vôd vedie** dlhodobo, od začiatku prevádzkovania zdroja (ale minimálne 2 roky) vedie podrobnú prevádzkovú evidenciu, to znamená, že meria:

- odberné množstvo, preliv,
- hladinu podzemnej vody v zdroji, resp. tlak,
- chemické zloženie podzemnej vody v rozsahu podľa účelu použitia (zavlažovanie, zadažďovanie, požiarne voda),
- teplotu vody a ďalšie merania,
- prípadne monitoruje vplyv čerpania v okolitých pozorovacích objektoch a využívaných zdrojoch a ak:

- a) **nepožaduje** zvýšiť odberné množstvo - záverečnú správu s výpočtom množstiev vôd je možné vypracovať na základe poskytnutých údajov z prevádzkovej evidencie a z ďalších údajov z doposiaľ realizovaného geologického prieskumu v danej lokalite a jej okolí,
- b) **požaduje** zvýšiť odberné množstvo – v tom prípade je nevyhnutné vykonať aj poloprevádzkovú hydrodynamickú skúšku v trvaní minimálne 22 dní, resp. hydrodynamickú skúšku simulujúcu využívanie zdroja (zdrojov) s maximálnym požadovaným odberným množstvom pri kontinuálnom alebo nekontinuálnom odbere, pokiaľ je to v technických možnostiach využívaného zdroja a umožňujú to hydrogeologické pomery v hydrogeologickej štruktúre, z ktorej je voda odoberaná,

2. **užívateľ zdroja podzemných vôd nevedie** dlhodobo (minimálne 2 roky) podrobnú prevádzkovú evidenciu podľa bodu 1 - pred vypracovaním záverečnej správy bude nevyhnutné vykonať nasledovné geologické práce (technické práce):
 - poloprevádzkovú hydrodynamickú skúšku v trvaní minimálne 22 dní, resp. hydrodynamickú skúšku simulujúcu využívanie zdroja (zdrojov) s maximálnym požadovaným odberným množstvom pri kontinuálnom alebo nekontinuálnom odbere,
 - režimové pozorovanie podzemnej vody minimálne 2 roky; možno využiť údaje z pozorovacej siete SHMÚ,
 - ďalšie súvisiace práce,
3. **užívateľ nevyužíva** zdroj podzemnej vody a do stanoveného termínu nepredloží záverečnú správu, povolenie na osobitné užívanie vôd **stratí platnosť**.

Upozornenie

- hydrogeologický prieskum **geotermálnych** a minerálnych vôd patrí medzi **vybrané geologické práce**, ktoré možno vykonávať len na prieskumnom území určenom ministerstvom (§ 21 geologického zákona).
- zmiernenie povinnosti - novela vyhlášky MŽP SR č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon, (vo vyhláške MŽP SR č. 22/2015 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 51/2008 Z.z.), ktorá nadobudla účinnosť **1. marca 2015**,
- § **54 b** v znení: „Ten, komu bolo vydané povolenie na osobitné užívanie vôd bez schválenej záverečnej správy s výpočtom množstiev podzemných vôd ministerstvom, zabezpečí hydrogeologický prieskum v etape **doplnkového** hydrogeologického prieskumu a vypracuje záverečnú správu s výpočtom množstiev podzemných vôd v kategórii B, ktorú odovzdá ministerstvu na schválenie do 31. decembra 2018.“

Závěrečné správy predložené Komisii pre schvaľovanie závěrečných správ s výpočtom množstiev vôd za roky 2014-2018

Rok	Počet záv. správ	Iné organizácie	Vod.spoločnosti
2014	14	8	6
2015	16	16	0
2016	87	76	11
2017	99	72	27
2018	41	35	6
Spolu	257	207	50

Závěrečné správy predložené vodárenskými spoločnosťami
v rokoch 2014-2018

Por.č.	Názov spoločnosti	Počet zs
1	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	16
2	Bratislavská vodárenská spoločnosť a.s.	15
3	Severoslovenské vodárne a kanalizácie a.s.	9
4	Oravská vodárenská spoločnosť, a.s.	1
5	Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s.	2
6	Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s.	1
7	Obecná vodohospodárska spoločnosť Šáchor, spol. s r.o.	1
8	Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s.	1
9	Považská vodárenská spoločnosť, a.s.	2
10	Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a.s.	2
Spolu		50

Ďakujem za pozornosť.